OREDOWNIK POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Abonament:
kwartalnie: w ekspedycji . . . . 180.00 mk.
„ na poczcie . . . . 189.00 mk.
numer pojedyńczy . . . . 10.00 mk.

Dział urzędowy = nieurzędowy

Koźmin, sobota dnia 20-go maja 1922 r.

Ogłoszenia:
wiersz 1-łam. nonp. na str. 6-cio łam. lub miejsce jego 20.00 mk.
wiersz reklamowy nonparelowy na stronie 3-łamowy . 50.00 mk
Dla ogłaszających z poza powiatu 100 % więcej

Nr. 40 | **Za redakcję:** Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie. Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje sie do wtorku i piątku godz. 9 przedpoł. | **Druk:** ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE. Nakład własnej księgarni. Telefon 34. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin | **Rok 35**

Wrazie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doodszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 200. **Dotyczy inwalidów wojennych i rodzin pozostałych z armji polskiej i z byłej armji niemieckiej!**

Powołując się na obwieszczenie moje w Orędowniku powiatowym z dnia 15. marca 1922 r. Nr. 21. przypominam wszystkim inwalidom wojennym oraz pozostałym po poległych z armji polskiej i z byłej armji niemieckiej, którzy dotychczas deklaracji do wymiaru zaliczek na poczet renty w myśl ustawo inwalidzkiej z dnia 18. marca 1921 r. nie przedłożyli, aby niezwłocznie takowe w odnośnych Magistratach wzgl. Komisarjatach odebrali i po ich starannem wypełnieniu, w odnośnych Magistratach, wzgl. Komisarjatach obwodowych oddali celem wysłania ich do odnośnych władz, a mianowicie deklaracje inwalidów do odnośnych P. K. U. deklaracje pozostałych rodzin do D. O. K. VII. Szef Intend. w Poznaniu.

Panowie Komisarze wzgl. Burmistrzowie winni im nadesłane deklaracje według właściwości do odnośnych władz odesłać.

Zainteresowani winni obowiązek ten natychmiast spełnić gdyż w przeciwnym bowiem razie wstrzymane im będą renty na miesiąc czerwiec i następne.

Panów Sołtysów gmin i przełożonych dworów wzywam do obwieszczenia powyższego w zwykły sposób. — L. dz. 101/22. O. P. —

Koźmin, dnia 12. maja 1922 r.

Starosta, Czarnecki.

Nr. 200. **Obwieszczenie.**

Niniejszem przypominam p. p. mistrzom rzemieślniczym, że przy Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy istnieje t. zw. „Poradnia zawodowa i pośrednictwo miejsc nauki."

Ponieważ przy końcu roku szkolnego zgłasza się do „Poradni zawodowej" pewna ilość chłopaków opuszczających szkołę z prośbą o wskazanie im miejsca nauki a w tym roku niestety żadnego wolnego miejsca do „Poradni zawodowej" nikt z pracodawców nie zgłosił, upraszam tych p. p. mistrzów rzemieślniczych, którzy mają zamiar przyjąć ucznia w naukę, żeby swoje zapotrzebowanie niezwłocznie zgłosili w „Poradni zawodowej przy tut. Państ. Urzędzie Pośrednictwa Pracy" przez które każdego czasu kandydatów na uczni wszelkiego zawodu zupełnie bezpłatnie otrzymać mogą.

Koźmin, dnia 17. maja 1922 r.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy.

— L. dz. 471/22 —

Starosta, w zast. Andrzejczak

Nr. 200. **Obwieszczenie.**

Na mocy § 40 ustawy łowieckiej z dnia 15. lipca 1907 r. łącznie z § 117 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z dnia 30. lipca 1883 r. ustanawia się na obszar Województwa Poznańskiego pore ochronną dla cietrzew, jarząbków i bażantów kogutów na czwartek dnia 18. maja 1922 r. tak, że polowania kończą się w środę dnia 17. maja 1922 r. — L. dz. U. 759/22 S. A. —

Poznań, dnia 4. maja 1922 r.

W imieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
Przewodniczący, (—) Begale

Powyższe podaję do wiadomości.
— L. dz. 3133/22 St. I. —

Koźmin, dnia 15. maja 1922 r-

Starosta
Czarnecki

Nr. 200. W katolickiej gminie szkolnej Wziąchow na przeciąg 6 lat wybrany i przezemnie zatwierdzony został na rendanta Kasy szkolnej p. Franciszek Matyla z Wziąchowa. — Nr. dz, 76/22. S. O. I. —

Koźmin, dnia 13. maja 1922 r.

Starosta
Czarnecki

Obwieszczenia innych władz.

Nr. 200. 1. W Poznaniu odbędzie się w czasie od 1. września do końca czerwca kurs na nauczycieli gimnastyki. Udział brać mogą nauczyciele(lki) w wieku od 18—35 lat za płatnym urlopem. Panowie otrzymać mogą kwaterę i żywienie za tańszą cenę od władz wojskowych. Reflektanci niech się zgłoszą do Kuratorjum przez inspektorat.

2. Ostatni doraźny egzamin na siły pom. naucz. polskie i niem. odbędzie się w Poznaniu 12. czerwca br. Interesenci zechcą się zgłosić przez inspektorat do Dyrekcji państw. kursów semin, w Pozuaniu św. Marcin 40.

3. W nowych protokółach rewizyjnych jest rubryka: Stosunek procentowy nieobecnych w ostatnim roku szkolnym (1921/22). Każda szkoła dotąd nie rewidowana powinna procent ten nieobecnych mieć wyrachowany, a sposób obliczenia ma mi być na rewizji przedłożyć.

4. Jako składnicę zbytecznych książek, map, obrazów itd. wyznaczyłem szkołę ewang. na Lipówcu, gdzie nauczycielka przedmioty te odbierać będzie.

Koźmin, dnia 14. maja 1922 r.

Inspekor szkolny
Chojecki.

Dział nieurzędowy

Wielki tydzień Czerwonego Krzyża od 21—28.

Corocznie na całej kuli ziemskiej gdzie tylko znak Krzyża Czerwonego dotarł, urządzany jest w miesiącu maju tydzień, poświęcony jego idei. Wybrano miesiąc maj jako najpiękniejszy miesiąc roku; symbolem miłości ma on być dla ludzkości Polski. Czerwony Krzyż wybrał swój tydzień na dnie od 21 do 28 maja. Czas ten przeznaczony jest w pierwszym rzędzie na krzewienie jak najszerszej idei Czerwonego Krzyża, na uświadomienie społeczeństwa o zadaniach jego, na werbowanie członków i zbieranie funduszów, bez których instytucja nie mogłaby istnieć. —Poznański Oddział, który przeprowadza urządzenie tego tygodnia, uprasza wszystkich obywateli o czynny współudział w akcji Czerwonego Krzyża. Protektorat łaskawie objął J. E. ks. Biskup Łukomski. Pierwszy dzień tygodnia wypada w niedzielę i w tym dniu odbędzie się nabożeństwo inauguracyjne. Bliższe szczegóły programu zostaną ogłoszone w tych dniach.

Program Wielkiego tygodnia w Koźminie jes następujący: W czwartek 25. b. m. przedpoł. o godz 9-tej uroczysta msza św. na intencję Czerwonego Krzyża. Po domach będą chodzić kwestarki zaopatrzone w legitymacje. Dalszy program będzie później podany.

Sprawy polskie

PODWYŻSZENIE OPŁAT POCZTOWYCH.

Komisja skarkowo-budżetowa obradowała wczoraj nad niezałatwionemi jeszcze punktami preliminarza budżetu Min. Poczt i Telegrafów.

Sprawozdawca pos. Rauch zaproponował podniesienie sumy wydatków inwestycyjnych o 1,672 miljony mk. Suma ta będzie użyta między innemi na budowę gmachu telegrafu w Warszawie, budowę linji telefonicznych Warszawa—Dęblin—Krasnystaw i Warszawa—Toruń—Bydgoszcz—Gdańsk. Wniosek pos Raucha został przyjęty.

Z kolei przystąpiono do sprawy podwyższenia opłat pocztowych i telegraficznych. W sprawie tej starły się dwa poglądy. Jeden reprezentowany przez pos. Stadińskiego i posłów socjalistycznych Diamanda i Bobrowskiego sprzeciwiał się podniesieniu opłat, drugi, wychodząc z założenia, iż przedsiębiorstwa państwowe nie mogą pracować z deficytem i powinny przynajmniej pokrywać swe wydatki, reprezentowali posłowie Majewski (Zw. L.-N.), Wojdaliński (N. Z. L.) i Kolisz. Pos. Wojdaliński zgłosił wniosek podwyższenia opłat o 200 proc. W głosowaniu wniosek ten upadł, uchwalono natomiast wniosek sprawozdawcy, wzywający Rząd o podniesienie opłat pocztowo-telegraficznych od 1. lipca r. b. o 100 proc.

Następnie Komisja uchwaliła preliminarz budżetu Naczelnika Państwa, podwyższając w rubryce wydatków sumę, przeznaczoną na umundurowanie funkcjonarjuszy niższych o 2 miljony mk.

Informacje

Przestemplowanie niemieckich listów przewozowych polskim stemplem kontrolnym. Pomimo obowiązujących na Polskich Kolejach Państwowych listów przewozowych o treści polskiej Dyrekcja Kolei Państwowych w Poznaniu zezwoliła w swoim czasie na dalsze używanie jako wtórników (duplikatów) niemieckich listów przewozowych, o ile są zaopatrzone w polski stempel kontrolny, za którego przyłożenie pobiera się taryfową opłatę w wysokości 40 fen. za sztukę. Po upływie trzech lat polskiego zarządu napływają w dalszym ciągu do Dyrekcji pojedyńcze wnioski o przestemplowanie listów przewozowych którą to czynnością jednak trzeba zatrudniać specjalnego pracownika. W celu ostatecznego uregulowania — uwzględniając przytem względy oszczędności — Dyrekcja uprasza wszystkich interesentów, posiadających wspomniane listy przew. które życzą sobie jeszcze używać jako wtórniki o nadesłanie ich wraz z należącą się kwotą do Dyrekcji Kolei Państwowych w Poznaniu (składnica druków) celem wymiany na zaopatrzone już w potrzebne stemple lub — o ile noszą nadrukowaną nazwę firmy do natychmiastowego ostemplowania, i to najdalej do dnia 1. czerwca rb. po którym terminie Dyrekcja listów wspomnianych do ostemplowania przyjmować nie będzie.

Kara za zatrzymanie pociągu. Od dnia 1. maja obowiązuje nowe prawo na kolejach państwowych i prywatnych, podług którego, zatrzymujący pociąg podczas biegu, bez uzasadnionej przyczyny, płaci 5 000 mk. kary oraz ponosi odpowiedzialność sądową za ewentualne szkody stąd wynikłe. W razie odmowy natychmiastowego zapłacenia sporządza się protokół w celu skierowania sprawy na drogę sądową.

Wiadomości pozamiejscowe

Z poczty. Zdarza się często, że publiczność na poczcie większe kwoty na przekazy lub czeki wręcza urzędnikowi pocztowemu pieniądze nie ułożone. Urzędnik pocztowy jest w takim razie zniewolony, bilety kasowe podług poszczególnych wartości układać, co zabiera czas i daje innym czekającym interesentom powód do niezadowolenia. Zaleca się dla tego, przy wypłatach ułożyć poprzednio bilety kasowe podług wartości, i to tą samą stroną jeden na drugi, bowiem w taki sam sposób musi i Urząd Pocztowy swą gotówkę Kasom Skarbowym oddawać. O ile zaś więcej jak 100 biletów jednej wartości się wpłaca, jest pożądanem, ułożone tąm samą stroną bilety w opaskach po 100 sztuk wpłacać. Przy przestrzeganiu powyższych wskazówek przyczyni się publiczność do umożliwienia szybszego załatwienia na poczcie i zaoszczędzi czasu innym osobom, których czas jest organiczony.

Ruch w Towarzystwach

Członkom Gospodarczo—Aprowizacyjnej Spółki Stowarzyszenia Urzędników Państwowych, Komunalnych i Samorządowych na powiat Koźmiński, **Spółdzielni** z odpowiedzialnością ograniczoną **w Koźminie** podaje niniejszem do wiadomości co następuje:

1. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej „Spółdzielni Urzędniczej" dnia 1. kwietnia b. r. wybrany został na przewodniczącego R. N. w miejsce przesiedlonego do Leszna p. Dr. Błażejczyka, starszy sekretarz powiatowy Andrzejczak z Koźmina, w miejsce Andrzejczaka jako zastępcy przewodniczącego R. N. p. burmistrz Nowakowski z Koźmina. Do R. N. wszedł jako 6 członek z koleji komornik sądowy p. Glema z Koźmina.

2. Wobec tego, że „Spółdzielnia Urzędnicza" nie jest narazie w stanie opłacać całkowicie kierowniczkę Spółdzielni postanowiono na zebraniu R. N. dnia 1. kwietnia b. r. opłacać ją częściowo, taksamo do połowy komorne za jej interes, wzamian za to obowiązała się kierowniczka pracować dla „Spółdzielni" codziennie popołudniu od godziny 2-giej do 6-tej, w nagłym razie także przedpołudniem.

3. „Spółdzielnia Urzędnicza" w Koźminie, Rynek 16, posiada od kilku dni na składzie wszelkie towary kolonjalne, papierosy, cygara, tytoń, gilzy, świece, mydło do prania i toaletowe, margarynę, kawę, kakao, cytryny, czekoladę, karmelki i t. d. Wkrótce otrzyma dalsze towary oraz materjały łokciowe i t. d. Dalej uzyskała zezwolenie na sprzedaż butelkową likierów, wódek itd. Dotarcza raz w tydzień świeże maslo i czyni starania o dostawę tańszego chleba. Przyjmuje nadal zamówienia na węgle.

Ceny na wszelkie towary i artykuły znacznie zniżone!

4. Zarząd „Spółdzielni" podawać będzie raz po raz w dziale anonsów w „Orędowniku" w skróceniu te towary, które „Spółdzielnia" mieć będzie na składzie.

5. Każdy członek „Spółdzielni" otrzyma za osobną zapłatą książeczkę kontową, w którą nabyte w „Spółdzielni" towary zapisywane będą. Książka ta służy jako legitymacja członkostwa a pozatem służyć będzie do ewtl. obliczenia skonta w końcu roku.

6. Chcąc aby „Spółdzielnia" sprostała całkowicie jej zadaniu i znacznie się powiększyła obowiązkiem każdego urzędnika, urzędnika emeryta i wdowy po urzędniku, zamieszkałych w powiecie Koźmińskim. jest przyjść jej z pomocą a mianowicie:

1. Zgłosić natychmiast członkowstwo do „Spółdzielni". Deklarację przystąpienia nabyć można w „Spółdzielni" w Koźminie, Rynek 16, względnie, u członka Zarządu p. Gałązki w Powiatowej Kasie Oszczędności w Koźminie, Starostwo pokój nr. 10, gdzie także udziały wpłacać należy,
2. Obowiązkiem członków jest niezwłocznie uiścić się ze zalegającego udziału wzgl. dotrzymać terminu wpłacania udziału ratami po 500 mk.
3. Wpłacać jaknajwięcej udziałów, ponieważ statut „Spółdzielni„ nie ogranicza ilości udziałów. Zatem obowiązkiem członka jest w miarę możności ewentualnie ratami po 500 mk. udziały deklarować i wpłacać na konto „Spółdzielni" w Powiatowej Kasie Oszczędności w Koźminie. Udziały te w myśl statutu przyniosą dywidendę o 2% wyższą od stopy dyskontowej Banku Polskiego.
4. Rachunki za dostarczone przez „Spółdzielnią" towary a mianowicie wegle jaknajprędzej regulować.

O ile wymienione obowiązki każdy z urzędników wypełni, natenczas bez żadnych wątpliwości liczyć możemy na sprężyste funkcjonowanie naszej „Spółdzielni" łącznie z tem na wielkie ulgi, które przez dostarczanie nam tanich artykułów wszelkiego rodzaju osiągniemy. A zatem do pracy ku dobru naszemu i łącznie z tem ogółu.

Potęgujący sie w odrodzonej Polsce ruch Spółdzielniczy ogranąć winien również klasę urzędniczą, która przy budowie naszej przyszłej Rzeczypospolitej Spółdzielniczej nie powinna iść na szarym końcu bojowników o lepsze jutro, lecz jako równa z równymi, winna kroczyć w pierwszym szeregu tych, którzy to lepsze jutro widzą we wyzwoleniu się z jarzma ekonomicznego pośredników i wyzyskiwaczy i ujęciu swoich spraw we własne ręce.

7. Mniemanie niektórych kolegów jakoby będąc członkiem „Stowarzyszenia Urzędników" był równocześnie członkiem „Spółdzielni Urzędniczej" jest mylne. Chcąc zostać członkiem „Spółdzielni należy postąpić w myśl punktu 6-go 1. powyższego komunikatu.

8. Członkom „Spółdzielni" nieabonującym „Orędownika" względnie nie mającym sposobności do czytania tegoż zaleca się zaabonowanie go ze względu na komunikaty Zarządu „Spółdzielni jak również na komunikaty naszego „Stowarzyszenia Urzędników".

W końcu uprasza się członków o podanie powyższego komunikatu do wiadomości kolegom nieabonującym „Orędownika.

Przewodniczący Rady Nadzorczej „Spółdzielni Urzędniczej„

Andrzejczak, starszy sekretarz powiatowy.

„Baczność inwalidzi wojenni". Walne zebranie Powiaeowego Koła Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej polskiej w Koźminie odbędzie się w czwartek dnia 25-go maja rb. o godz. 1-szej po południu na sali p. Mrozkowiaka. O liczny udział prosi

Zarząd.

Ajentura Węglowa

Maryusz Hemmler

Telefon 144 Krotoszyn, ul. Słodowa 10/12 Telefon 144

Mam do natychmiastowego oddania wagonowo:

Węgiel górnośląski

gruby, kostka Ia. i IIa., orzech Ia. i IIa.

Koks hutniczy

Specjalnie polecam prawdziwy płukany

Węgiel kowalski

wypróbowany przez pierwszorzędne fabryki maszyn oraz mistrzy kowalskich.

Za gotówkę po odbiorze towaru.

Przyjmuje od poniedziałku 22 maja szycie w dom i poza domem począwszy od szycia i przerabiania sukien także bieliźne i wszelkie znaczenia

Proszę o łaskawe poparcie z szacunkiem

H. Kupuścińska Borecka 1. I. ptr.

Kupiecka szkoła pryw. Preissa w Poznaniu ul. Franc. Ratajczaka 29

Nowe kursy — kwartalne półroczne i roczne rozpoczynają się z początkiem każdego kwartału. Osobne lekcje każdego czasu. Prospekt na żądanie.

Maszyna szewska dobra i nowa zaraz na sprzedaż

Zgłoszenia do Orędownika

Wszelkie druki wykonuje ZakładGraf. E. Kraszewskiego

„Spółdzielnia Urzędnicza"

Koźmin — Rynek 16

poleca swoim członkom

Cygara — Papierosy

towary kolonialne

kawa, herbata, kakao, cytryny, czekolady, — — karmelki, śledzie, świece, soda — —

Oryginalne likiery Kantorowicza

Towary doborowe — ceny bardzo korz.

Węgiel dostarczamy tylko za poprzednim zamówieniem

Tytuń do papierosów — Gilzy

Zarząd

Zapisujcie Orędownik **powiatu Koźmińskiego.**

Podziękowanie

Szanewnemu Cechowi Obuwniczemu Tow. Przemysł. oraz Obywatelstwu za udział w pogrzebie śp. mego męża i naszego ojca składamy serdeczne

„Bóg zapłać"

Józefa Rybka i dzieci

Zarazem podaję do łaskawej wiadomości iż

przedsiębiorstwo

(skład obuwia i warsztat reparacyjny)

po mem zmarłem mężu nadal pod odpowiednim kierownictwem prowadzić będę.

Moim zadaniem będzie Szanownych Odbiorców jak przedtem tak i nadal skorą obsługą i rzetelną pracą zadowolić.

Polecając się łask. względom Szanownej Publiczności,

kreślę się z poważaniem

Józefa Rybka

Mamy na sprzedaż

Kaliską ospę żytnią i pszenną

Mąkę żytnią i pszenną

Kukurydzę do siewu

w większych i mniejszych ilościach

Kaliszer Roggenklei

Roggen- und Weizenmehl

Saat-Mais

hat preis wert abzugeben in kleinen und großen Posten

Maćkowiak i Ska. Koźmin

Kontrakty

dotyczące sprzedaży i zapisów nieruchomości (gospodarstw, domów) **kwity mazalne** oraz wszelkiego rodzaju **podania względnie skargi** do Sądów Powiatowych i władz administracyjnych załatwia rzeczowo i sumiennie

Edmund Rybakowski

zał. 1909 r. **obrońca prawny** zał. 1909 r.

Cygara z najpoważniejszych fabryk

Papierosy „Patria" „Dubec" „Sarmatia"

Tytonie Bilskiego, Plutos, Goldfarba

poleca

Edmund Rybakowski

specjalny skład wyrobów tabacznych

założone 1909 r.

Papę dachową

Smołę preparowaną

Lepik (Klebemasse)

z surowców przedwojennych

poleca

TEKTURA

Tel. 116 **fabryka papy Krotoszyn** Tel. 116

Cygara — Papierosy

Bank Koźmiński

Sp. z nieogr. odpow. w Koźminie.

Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności w Poznaniu nr. 200558, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej w Poznaniu i Ostrowie oraz w Banku Związku w Poznaniu

przyjmuje

Oszczędności

płaci procent według umowy i załatwia szybko i tanio — wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości —

Książki gospodarskie

(Szumana)

cały komplet jak książka kasowa, sztucznych nawozów, inwentarza żywego, węgla itd.

ma tanio do oddania

Księgarnia E. Kraszewskiego

w Koźminie (Wydawnictwo Orędownika)

Osiadłem w Koźminie

Telefon 68 ul. Szkolna Telefon 68

Dr. Cz. Stęszewski

lekarz

przyjmuję od 8—11 od 4—5 w niedzielę od 8—10

Ważne dla Władz, Urzędów, Handlu i Przemysłu!

Biuro Kalkulacyjne

Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Zachodnią Polskę z siedzibą w Poznaniu

Aleje Marcinkowskiego 17

oddaje interesentom bezpłatnie obliczenia każdego druku.

Baczność! Baczność!

Ca. 250 mtr. rur gazowych od ½"—¾" łączniki wszelkiego rodzaju i ca. 50 mtr. rur do kotła () 54 mm.

ma tanio do oddania

Fabryka maszyn

Ludwik Krystek, Koźmin

Pióra (stalówki)

poleca detalicznie i hurtownie

Skład papieru

Kraszewskiego w Koźminie

Prosimy uwzględniać firmy ogłaszające w Orędowniku powiatu Koźmińskiego.